

На основу члана 5. став 1. т. а. и б, члана 20. став 2. тачка б. и члана 37. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 59/13 и 4/17), члана 6. став 1. тачка б. и члана 19. став 1. тачка б. Статута Агенције за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 63/17), Управни одбор Агенције за банкарство Републике Српске, на 9. сједници, одржаној 25.09.2024. године, доноси

## **О Д Л У К У**

### **О ПРИВРЕМЕНИМ МЈЕРАМА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ОЛАКШИЦА ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА ЗА ИЗМИРЕЊЕ КРЕДИТНИХ ОБАВЕЗА**

#### **Предмет**

#### **Члан 1.**

- (1) Овом одлуком утврђују се привремене мјере за клијенте банке, са циљем ублажавања негативних економских посљедица узрокованих отежаним условима пословања привредних друштава која су погођена тешком економском ситуацијом и којима је ограничено пословање, у сврху очувања стабилности банкарског сектора Републике Српске.
- (2) Привремене мјере из става 1. овог члана односе се на:
  - 1) одобравање олакшица клијентима банке, који су погођени негативним ефектима, у виду репрограма односно реструктурирања кредита,
  - 2) посебна правила за управљање кредитним ризиком, које банка примјењује у случају да одобри посебне мјере клијенту банке.
- (3) Банка одобрава олакшице, односно посебне мјере из члана 3. ове одлуке клијентима банке са циљем превазилажења потешкоћа са којима се исти суочавају, те пружања олакшице клијентима банке како би у наредном периоду уредно измиривали своје обавезе према банци.
- (4) Банка може на захтјев клијента банке одобрити посебне мјере за све његове кредитне обавезе, по којима дужник нема кашњења и/или нема кашњење дуже од 90 дана.
- (5) Одредбе ове одлуке примјењују се на банке са сједиштем у Републици Српској, којима је Агенција за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) издала дозволу за рад.

#### **Појмови**

#### **Члан 2.**

Поједини појмови који се користе у овој одлуци имају сљедеће значење:

- 1) **Кредитне обавезе** су потраживања банке од физичких лица насталих по основу укупног износа доспјеле и недоспјеле главнице, обрачунате и ненаплаћене камате и накнаде везане за кредитни посао.
- 2) **Клијент банке** је физичко лице чија је кредитна способност погоршана или би могла бити погоршана, а која су запослена, или су била запослена током 2024. године а најкасније до тридесетог дана прије дана подношења захтјева за посебне мјере из ове одлуке, у привредним друштвима која су погођена тешком економском ситуацијом и којима је ограничено пословање, односно физичко лице чији су извори за отплату услед тога смањени или би могли бити смањени и тиме му је отежано, онемогућено или ће бити онемогућено уредно измиривање обавеза према банци.
- 3) **Материјално значајан износ** има исто значење као у Одлуци о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака (у даљем тексту: Одлука о управљању кредитним ризиком).
- 4) **Посебне мјере** су мјере привременог карактера и односе се на пружање олакшица у виду могућности одгоде плаћања кредитних обавеза, репрограмирања кредитних обавеза или одобравање других олакшица које имају за посљедицу модификацију изложености коју је банка одобрила физичким лицима са циљем ублажавања негативних посљедица на кредитну способност клијента банке, а уз предузимање свих осталих мјера за управљање кредитним ризиком.

## **Посебне мјере**

### **Члан 3.**

- (1) Банка може одобрити клијентима банке из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке следеће посебне мјере:
  - 1) мораторијум, односно одгоду у отплати кредитних обавеза на период од максимално 12 мјесеци а најдуже до 31.12.2025. године,
  - 2) увођење грејс периода за отплату главнице кредитних обавеза у случају кредита који се отплаћује ануитетно на период најдуже до 31.12.2025. године,
  - 3) продужење крајњег рока за отплату кредита који се отплаћује ануитетно, максимално до 12 мјесеци од иницијално одобреног рока а најдуже до 31.12.2025. године,
  - 4) продужење рока доспијећа кредита са једнократним доспијећем, укључујући и револвинг кредите и прекорачења по трансакционим рачунима на период најдуже до 31.12.2025. године, при чему би клијенти банке током тог периода могли користити и дио изложености који је био неискоришћен на дан модификације,
  - 5) прилагођавање плана отплате сразмјерно смањењу извора за отплату или неком другом релевантном параметру који одреди банка,
  - 6) друге мјере са циљем олакшавања измиривања кредитних обавеза клијента банке.
- (2) Посебне мјере из става 1. овог члана могу да укључе и друге модалитете прилагођавања начина и динамике отплате кредитних обавеза, примјерене олакшице и друге облике подршке банке клијентима банке из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке.
- (3) У оквиру посебних мјера из става 1. овог члана банка је дужна проводити све потребне активности ради адекватног управљања кредитним ризиком и прилагођавања тренутним и привременим околностима у пословању, са циљем стварања услова за накнадни опоравак и ублажавање негативних економских посљедица на одрживост клијента банке.
- (4) Банка је дужна усвојити Програм посебних мјера донесен у складу са овом одлуком, те исти редовно ажурирати у случају измјена истог. Банка је дужна Програмом посебних мјера прописати обавезу клијента да обавијести банку о престанку постојања услова који су узроковали да су клијенту банке извори за отплату кредитних обавеза смањени или би могли бити смањени и тиме му је отежано, онемогућено или ће бити онемогућено уредно измиривање обавеза према банци, те пратити испуњење обавезе од стране клијента.
- (5) Банка је дужна за клијенте банке из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке дефинисати примјерен модалитет који садржи посебне мјере из овог члана који ће помоћи клијентима да у наредном периоду измирују кредитне обавезе према банци.
- (6) Модалитет може садржавати једну или комбинацију посебних мјера, на основу захтјева клијента банке и проведене кредитне анализе, на основу којих је банка процијенила да ће одобрене мјере помоћи клијенту да у наредном периоду уредно измирује кредитне обавезе према банци.
- (7) Уколико модалитет подразумијева комбинацију мјера из става 1. т. 1. и 2. овог члана банка може одобрити те посебне мјере на период најдуже до 31.12.2025. године.

## **Одобрење посебних мјера**

### **Члан 4.**

- (1) Банка може одобрити клијентима банке из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке посебне мјере из члана 3. став 1. и 2. ове одлуке, уколико су испуњени следећи услови:
  - 1) да је клијент банке поднио захтјев у писаној форми;
  - 2) да је клијент банке приложио одговарајућу документацију којом доказује:
    - 1) губитак посла без личне кривице; или
    - 2) значајно смањење плате или других редовних личних примања у најмањем проценту од 20%, а према критеријима које банка утврди интерним процедурама; или
    - 3) неуредно примање плате или других редовних личних примања; или
  - 4) да је дошао у ситуацију да не може уредно сервисирати своје кредитне обавезе из других разлога, а који су посљедица узрока за настанак услова наведених под 1), 2) и 3) из ове тачке;

- 3) да клијент банке нема кашњења и/или нема кашњење дуже од 90 дана у отплати кредита за који се одобрава посебна мјера;
  - 4) да је банка процијенила да промјена услова кредитирања омогућава клијенту банке да у наредном периоду уредно измирује своје обавезе према банци.
- (2) Под условима из става 1. овог члана могу се одобрити посебне мјере за кредите одобрене максимално до износа од 50.000 КМ или кредите чије стање дуга у моменту репрограма не прелази наведени износ или кредите одобрене за куповину стамбене некретнине без обзира на износ одобреног кредита, у којем станује или ће становати клијент банке, а кредит је осигуран прихватљивим колатералом у складу са одредбама Одлуке о управљању кредитним ризиком.
  - (3) Прије одобрења посебних мјера прописаних овом одлуком, банка је дужна да клијента банке транспарентно упозна са могућностима кориштења истих, свим условима и ефектима мјера (понуда), а клијенти су дужни изјаснити се о понуди и доставити писану изјаву о прихватању понуде ако исту прихватају.
  - (4) Банка је дужна осигурати потпуну документованост проведених поступака.
  - (5) Услове одобрених посебних мјера из члана 3. ст. 1. и 2. ове одлуке (временско трајање, износ, висина појединачне рате и камате и сл.) банка утврђује кредитном анализом, те анализом очекиваних извора за отплату, у складу са својим интерним политикама и процедурама и у складу са Одлуком о управљању кредитним ризиком.
  - (6) Банка је дужна да приликом одобрења посебних мјера процјењује своју позицију ликвидности и осигура адекватно управљање ризиком ликвидности, адекватности капитала како у текућем тако и у периоду након одобреног репрограма и укупно финансијско стање.
  - (7) Банка не може вршити одобрење посебних мјера у смислу ове одлуке на начин да отежава положај клијента банке (повећање каматне стопе, наплате накнаде за одобрење посебних мјера и сл.), осим евентуалних трошкова поступка прибављања инструмената за обезбјеђење потраживања.
  - (8) Престанком испуњења услова наведених у ставу 1. тачка 2. овог члана, престају да важе олакшице односно посебне мјере из члана 3. ове одлуке у року од најдуже 30 (тридесет) дана од дана престанка испуњења тих услова.

## **Модификација**

### **Члан 5.**

- (1) Модификација изложености подразумијева измјену неких или свих услова оригиналног уговора, те је банка може сматрати значајном модификацијом у смислу Одлуке о управљању кредитним ризиком, када банка престаје признавати оригиналну ставку финансијске активе и почиње признавати нову ставку, али није у обавези да утврђује да ли предметна ставка представља имовину стечену уз умањење вриједности (РОСИ имовина).
- (2) У оквиру примјене посебних мјера, каматна стопа за модификоване изложености не може бити већа него што је била дефинисана постојећим уговором.
- (3) Приликом уговарања посебних мјера, банка не може наплаћивати додатне накнаде за извршене услуге, односно накнаде повезане са модификацијом изложености.
- (4) За промјене провобитно уговорених услова кредита, банка је у обавези обезбиједити сагласност свих осталих уговорених страна у кредитном послу као и поштовање Закона о банкама Републике Српске у дијелу заштите права корисника банкарских услуга.
- (5) У току трајања мораторијума банка не обрачунава затезну камату на износ доспјелих потраживања.

## **Посебна правила за управљање кредитним ризиком**

### **Члан 6.**

- (1) Банка не може одобрити посебне мјере у складу са овом одлуком клијентима банке код којих постоји кашњење у измирувању обавеза према банци дужем од 90 дана у материјално значајном износу, односно дозвољено је одобравање посебних мјера само клијентима чије су изложености распоређене у ниво кредитног ризика 3 на основу услова према којима се

сматра извјесним да дужник неће у потпуности измирити своје обавезе према банци дефинисаних чланом 20. став 3. Одлуке о управљању кредитним ризиком.

- (2) Изузетно, клијентима банке који су распоређени у ниво кредитног ризика 3, а који се налазе у периоду опоравка и код којих постоји уредност у отплати у посљедња три мјесеца, банка може одобрити посебне мјере.
- (3) Банка модификације кредитних обавеза које су биле распоређене у ниво кредитног ризика 1 или 2 на дан модификације означава у свом информационом систему као модификације узроковане текућим потребама дужника, а модификације изложености које су распоређене у ниво кредитног ризика 3 на дан модификације означава као реструктуриране изложености.
- (4) Изложеност настала услед модификације кредитних обавеза клијента банке које су у тренутку модификације биле распоређене у ниво кредитног ризика 1 може бити задржана у нивоу кредитног ризика 1 на дан модификације, а основни критеријум за даље распоређивање изложености у нивое кредитног ризика за вријеме важења ове одлуке је број дана кашњења у материјално значајном износу.
- (5) Изложеност настала услед модификације кредитних обавеза клијента банке које су у тренутку модификације биле распоређене у ниво кредитног ризика 2 може бити задржана у нивоу кредитног ризика 2 на дан модификације, а основни критеријум за даље распоређивање изложености у нивое кредитног ризика за вријеме важења ове одлуке је број дана кашњења у материјално значајном износу. Банка може распоредити ове изложености у ниво кредитног ризика 1 само након истека периода опоравка дефинисаног Одлуком о управљању кредитним ризиком.
- (6) Изложеност настала услед модификације кредитних обавеза клијента банке које су у тренутку модификације биле распоређене у ниво кредитног ризика 3 задржава се нивоу кредитног ризика 3 и може се распоредити у нижу категорију изложености само након истека периода опоравка дефинисаног Одлуком о управљању кредитним ризиком.
- (7) Банка не може смањивати проценат покривености изложености очекиваним кредитним губицима без отплате модификоване или реструктуриране изложености.
- (8) Банка је дужна појачано пратити ризике који произилазе из портфолија банке којима су одobreне посебне мјере, а нарочито процјењивати индикаторе који могу потенцијално указати на потешкоће у имиривању кредитних обавеза након истека периода на који су одobreне посебне мјере из члана 3. ове одлуке.

## **Извјештавање**

### **Члан 7.**

- (1) Банка је дужна да за одobreне посебне мјере у смислу ове одлуке води посебне детаљне евиденције на начин да све активности, појединачна и свеукупна одобрења, као и њихови ефекти буду јасни и доступни за потребе банке и Агенције у сврху вршења надзора.
- (2) Агенција ће посебном Инструкцијом прописати захтјеве за извјештавање банке о ефектима примјене посебних мјера у смислу ове одлуке.

## **Подношење захтјева**

### **Члан 8.**

Клијенти банке из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке могу подносити захтјеве за посебне мјере у складу са овом одлуком најкасније до 31.03.2025. године.

## **Прелазне и завршне одредбе**

### **Члан 9.**

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“ а примјењује се до 31.12.2025. године или до опозива од стране Агенције.

Број: УО-93/24

Датум: 25.09.2024. год.

ПРЕДСЈЕДНИК  
УПРАВНОГ ОДБОРА  
Дејан Кустурић